

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)บริบทชุมชนบ้านดินธาตุ 2)สภาพปัญหาและสาเหตุการเกิดภาระหนี้สินของชุมชนบ้านดินธาตุ 3)เป้าหมายและแนวทางการเพิ่มรายได้ของชุมชนบ้านดินธาตุ 4)แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิจัยกับชุมชนบ้านดินธาตุ และ 5)ผลที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิจัยกับชุมชนบ้านดินธาตุ โดยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และใช้เวทีชาวบ้านสำหรับการระดมความคิดเห็น การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการสรุปผลการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า

ชุมชนบ้านดินธาตุเป็นชุมชนที่มีความสามัคคี รักใคร่ ประองคองกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการรวมกลุ่มที่จะพัฒนาอาชีพและชุมชนให้ดียิ่งขึ้น มีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชนคือ พระธาตุขุนไก่อัน ซึ่งเป็นพระธาตุที่มีความเก่าแก่เท่ากับพระธาตุคอกยสุเทพ มีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีล้านนาที่มีมาแต่อดีต คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งปัจจุบันมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ รวมทั้งใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการปกครองโดยผู้ใหญ่บ้าน กำนันและองค์การบริหารส่วนตำบล

ภาระหนี้สินของชุมชนเกิดจาก 1)รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย 2)การขาดทุนจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 3)ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตรมีมาก และ 4)ค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตรมีมากเกินไป ส่งผลให้ชุมชนมีหนี้สินที่เพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ

แนวทางของการลดภาระหนี้สินคือ การลดค่าใช้จ่าย และการเพิ่มรายได้ ซึ่งแนวทางการเพิ่มรายได้ของชุมชนคือ การพัฒนากลุ่มอาชีพเสริมที่มีอยู่แล้วภายในชุมชนให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นและส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ชุมชนยังมีการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีการออมเพิ่มขึ้น และยังเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการพัฒนาภายในชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

การระดมความคิดเห็นหรือการตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนเกิดจากเวทีชาวบ้าน ซึ่งทำให้เกิดการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนโดยอาศัยกระบวนการวิจัยจากทีมวิจัย เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนด้วยตนเอง และคนในชุมชนกับทีมวิจัย

โดยสรุปแล้วการเปลี่ยนแปลงภายในชุมชนบ้านดินธาตุที่เกิดจากกระบวนการวิจัย คือ 1)คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น 2)มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กล้าคิด กล้าแสดงออก และมีความสามัคคีกันมากขึ้น และ 3) คนในชุมชนสามารถค้นหาแนวทางในการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและชุมชน ผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ชุมชนบ้านดินธาตุสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

Abstract

This research is aimed to investigate the followings ; 1) the context of Ban Teen Tard community 2) the present problem condition and causes of debt burden of the community's member 3) target and ways for supplementary income generation of the community 4) ways for mutual developing of learning process between researchers and villagers of Ban Teen Tard and 5) the outcome of the cooperative learning process of the researchers and the community. It is participatory action research using brainstorming with local people. Monitoring and checking of correctness are also conducted by brainstorming of local people.

The characteristics of people in Ban Teen Tard community are unity, harmonious, and helpful. They are also cooperated in career and develop their community. Phra Thard Khun Kon, the same age stupa as Phra Thard Doi Suthep, is a hearted center of the community. In addition, they keep maintaining their local Lanna culture and tradition. Most of them do agriculture career in which they use modern technology including the usages of chemical fertilizer and pesticide to increase their agricultural products. In case of their education, most of them graduated in elementary level. Ban Teen Tard village is governed by the district head supported by the district administration organization.

The study found debt burden of the community is caused by the followings; 1) inadequate income 2) making a loss in their agricultural products 3) too extravagant with non-agricultural aspects and 4) too extravagant with the agricultural aspects. These cause local people have accumulated their debts.

The ways to reduce the debt are to decrease expenses and increase income by strengthening the existing sideline jobs for the sustainable development of the community. Besides, there is the development of savings groups in the community. This is aimed to urge the villagers to save their income and their savings can be the loaned source for developing the community.

Brainstorming and monitoring of the correctness of the research were practiced by local people to create the cooperative learning and problem solving among themselves and researchers.

In conclusion, changes occur with villagers in Ban Teen Tard community obtained from this study are : 1) the increasing of cooperating in career 2) more unity and confident to give

opinions or ideas and 3) able to find the ways to reduce their expenses and increase their income. This study can sustain self-reliance of villagers in the community.